

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **město Sušice**, sídlem nám. Svobody 138, Sušice, zastoupeného JUDr. Milošem Tuháčkem, advokátem, sídlem Převrátilská 330/15, Tábor, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, **za účasti: I.** Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, Praha 2, **II.** Povodí Vltavy, s. p., sídlem Holečkova 3178/8, Praha 5 a **III.** M. A., proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 4. 2019 č. j. 15063/2019-MZE-15111 a ze dne 9. 12. 2019 č. j. 53505/2019-MZE-15111, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 11. 2020, č. j. 57 A 97/2019 – 98,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný je **p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 4 114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Miloše Tuháčka, advokáta.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení I, II a III **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Předmětem řízení v projednávané věci je otázka určení vodního toku podle § 43 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Jedná se o posouzení vody v otevřených příkopech, do kterých ústí volné kanalizační výpustě (VKV) 1 a 2. Ty jsou ukončením kanalizace v části obce Sušice - Chmelná. Koryto navazující na VKV 1 pokračuje cca 230 m přes pozemek p. č. XA v k.ú. X, následně se spojuje s příkopem navazujícím na VKV 2 a tento pokračuje cca 420 m do řeky Otavy. Podnět k zahájení těchto řízení dala osoba zúčastněná na řízení III, resp. její právní předchůdci, jakožto vlastníci pozemků dotčených dle jejich názoru nezákonným vypouštěním odpadních vod do těchto otevřených příkopů.

[2] Rozhodnutím ze dne 5. 4. 2019 (dále jen „napadené rozhodnutí 1“) žalovaný změnil výrok rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 7. 3. 2016, č. j. ŽP/3983/16, tak, že povrchové vody vyskytující se v otevřeném příkopu (navazujícím na VKV 1) na pozemcích p. č. XA, XB, XC a XD v k.ú. X, vedené v Centrální evidenci vodních toků pod IDVT 10265954, nejsou vodním tokem ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona.

[3] Povahu povrchových vod vyskytujících se v otevřeném příkopu na pozemcích p. č. XA, XB, XC a XD, navazujícím na VKV 1, řeší správní orgány již od roku 2011. Výše uvedené rozhodnutí žalovaného je výsledkem pokračování správního řízení poté, co byla předchozí opačná rozhodnutí zrušena Městským soudem v Praze a Krajským soudem v Plzni. Městský soud správními orgánům vytýkal nedostatečně zjištěný skutkový stav, neboť vycházely z historických podkladů, nikoliv ze skutečného stavu zjištěného na místě. Krajský soud v Plzni následně žalovanému vytkl procesní vady v řízení a vnitřní rozpornost jeho rozhodnutí, neboť z něj nevyplývalo, zda z VKV podle žalovaného vytékají povrchové vody zároveň s vodami odpadními či pouze odpadní vody.

[4] Rozhodnutím ze dne 9. 12. 2019 (dále jen „napadené rozhodnutí 2“) žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 19. 8. 2019, č. j. PK-ŽP/10742/19, jímž správní orgán I. stupně rozhodl, že povrchové vody (v příkopu navazujícím na VKV 2) na pozemcích parc. č. XE, XB, XF, XG, XD, XH, XI, XJ, XK, XL, XM, XN v k.ú. X a XO v k.ú. XA, vedené v Centrální evidenci vodních toků pod IDVT 10276299, nejsou vodním tokem ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona.

[5] Proti výše uvedeným rozhodnutím brojil žalobce u Krajského soudu v Plzni dvěma žalobami. Soud žaloby spojil ke společnému projednání a následně jim vyhověl. Obě rozhodnutí žalovaného zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Soud konstatoval, že žalovaný v obou napadených rozhodnutích zaujal kategorický závěr, že z volných kanalizačních výpustí VKV 1, resp. VKV 2 vytékají pouze vody odpadní, tudíž tato místa nelze považovat za počátek vodního toku. Tento závěr však dle soudu nebyl opřen o potřebný skutkový základ.

[7] Podle § 38 odst. 3 vodního zákona platí, že odvádí-li se kanalizací odpadní a srážková voda společně, srážkové vody se vtokem do této kanalizace stávají odpadními vodami. Srážkové vody však představují pouze jeden z typů povrchových vod. Povrchové vody představují množinu mnohem širší, podle § 2 odst. 1 vodního zákona jde o „vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu“. Pro závěr žalovaného by tak muselo být prokázáno, že v potrubí se jiné typy povrchových vod v relevantním množství nenacházejí. Žalovaný však nezkoumal, co se děje na počátku potrubí, soustředil se pouze na stav v příkopu, který navazuje na výpustě VKV 1 a 2. Soud proto závázal žalovaného

pokračování

provést nezbytná šetření za účelem zjištění, jaké vody, z jakých zdrojů a v jakém množství se v potrubí nacházejí. Pokud by žalovaný dospěl k závěru, že se v potrubí nachází přirozeně tekoucí voda, byl by povinen zkoumat, zda naplňuje definici vodního toku. Pokud by se povrchová voda vyskytovala v potrubí v dostatečném množství a intenzitě, příkopy navazující na výpustě VKV 1 a VKV 2 by představovaly pokračování zatrubněného vodního toku, byť znečištěného, nikoliv vyústění kanalizace, jak tvrdí žalovaný.

[8] V případě, že by žalovaný uzavřel, že z výpustí VKV 1 a 2 do příkopů vytékají vskutku pouze vody odpadní, musel by dále zjistit, zda celoroční průtok v příkopu nezajišťuje voda přirozeně se vyskytující na zemském povrchu, tj. zejména podzemní vody vyústěné ze sběrných drenů umístěných v trase příkopu a případně vody srážkové. Závěr, který k této otázce učinil žalovaný na základě výsledků monitoringu jakosti vody, že zlepšující se kvalita vody mezi jednotlivými odběrovými místy neindikuje další zdroj vody, ale je z velké části dána samočisticími schopnostmi vody, z něj dle soudu bez dalšího nevyplývá. Naopak je v něm výslovně uvedeno, že zlepšení kvality vody je způsobeno přítokem vody (povrchové, podpovrchové) z přilehlých pozemků. Za této situace soud souhlasil s žalobcem, že mělo být provedeno měření průtoku v profilu 1 a 2, aby bylo možné jednoznačně postavit na jisto, zda a jakým způsobem se mění průtok na konci a na začátku příkopu, tj. zda a v jakém množství se v příkopu vyskytují vody přirozené, resp. zda se v příkopu vyskytují celoročně či pouze nahodile například v důsledku tání sněhu.

[9] Soud závěrem odmítl tvrzení žalobce, že napadené rozhodnutí je v rozporu s veřejným zájmem, neboť deklarovaná neexistence vodního toku má za následek nemožnost vypouštění odpadních vod v okolí Velké Chmelné. Pokud by z řízení vyplynulo, že v melioračním příkopu se nacházejí toliko vody odpadní vytékající z výpustě VKV 1 a 2, nepřicházelo by vůbec v úvahu vydání povolení k vypouštění vod odpadních do vod povrchových. Tuto situaci však právní řád řeší a sama o sobě nemůže znamenat porušení veřejného zájmu. Taktéž nelze žalobci přičítat dobrou víru, že odpadní vody vypouštěl do vodního toku. V první řadě se jedná o odlišná řízení, nadto poslední rozhodnutí o povolení vypouštění odpadních vod bylo krajským soudem zrušeno pro nezákonnost.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[10] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost.

[11] Stěžovatel namítá, že z § 38 odst. 3 vodního zákona vyplývá, že v kanalizaci se může vyskytovat pouze voda odpadní, resp. veškerá voda, která se v kanalizaci nachází, se za odpadní vodu považuje.

[12] Výklad předestřený krajským soudem, podle něhož se za vodu odpadní považují jen vody srážkové, ale již ne jiné druhy povrchových vod, pokud se v kanalizaci vyskytují, se opírá pouze o striktně doslovný výklad předmětného ustanovení a nezohledňuje zejména systematický a logický výklad jak vodního zákona, tak zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). Tyto právní předpisy předpokládají, že se v kanalizaci nevyskytují jiné vody než vody odpadní, případně v jednotné kanalizaci též vody srážkové (viz např. § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích). Ustanovení § 12 odst. 2 věta třetí zákona o vodovodech a kanalizacích pak výslovně hovoří o tom, že kanalizace musí

být provedena jako vodotěsná konstrukce. Právě prizmatem tohoto ustanovení je třeba vnímat a vykládat již zmíněný § 38 odst. 3 vodního zákona, a to bez ohledu na to, zda konkrétní kanalizace tento požadavek splňuje či nikoliv. Zákon tak stanoví, že veškerá voda nacházející se v kanalizaci je vodou odpadní. K obdobnému závěru pak lze subsidiárně dospět též s přihlédnutím k tomu, že na zemském povrchu se nevyskytuje žádná povrchová voda, která by v minulosti nebyla vodou srážkovou. Stejně tak lze podpůrně odkázat na definici odpadních vod obsaženou v § 38 odst. 1 vodního zákona, neboť odpadní vodou jsou takové vody, které mají změněnu jakost tak, že mohou ovlivnit jakost povrchových nebo podzemních vod. Kdyby se tak teoreticky v kanalizaci vyskytovala jiná voda než srážková či přímo vypouštěná voda odpadní, bude se jednat o odpadní vodu podle § 38 odst. 1 věta druhá vodního zákona: „...jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající...“.

[13] Pokud jde o charakter vody v otevřených příkopech, správní orgány již veškeré možné důkazní prostředky provedly, přičemž z nich jednoznačně vyplynulo, že se zde nenacházejí jiné vody než vody vytékající z výpustí VKV 1, respektive VKV 2, vyjma proměnlivého ale celkově pouze marginálního množství srážkových vod stékajícího z okolních ploch. Tyto poznatky jednoznačně vyplývají z výsledků mimořádného monitoringu jakosti vody. Krajským soudem požadované doplnění dokazování v podobě dlouhodobého měření průtoků v jednotlivých profilech by pak nebylo věcně způsobilé vyvrátit zjištění z mimořádného monitoringu jakosti vody (respektive za tímto účelem by muselo být měření provedeno na větším množství profilů) a vyžádalo by si náklady v řádu stovek tisíc korun.

[14] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti nesouhlasí se stěžovatelovým výkladem § 38 odst. 3 vodního zákona, že veškerá voda vyskytující se v kanalizaci se považuje za vodu odpadní. Zákonodárce použil jasný pojem „srážkové vody“. Dále skutečnost, že kanalizační stoky slouží k odvádění odpadních a srážkových vod neznamená, že se v určitých případech nemůže v kanalizaci vyskytnout i jiná voda než odpadní a srážková. Závěr žalovaného nevyplývá ani z požadavku na vodotěsnost konstrukce. Odkaz na § 38 odst. 1 vodního zákona je dle žalobce matoucí, neboť v řízení nikdo netvrdil, že by do kanalizace vtékala voda ze staveb. Již na začátku kanalizace do ní může být sveden např. vodní tok. Žalobce se také ztotožňuje se závěrem soudu ohledně charakteru vod v otevřených příkopech.

[15] Stěžovatel v replice k vyjádření žalobce uvádí, že pokud by byla do obecní kanalizace zaústěna řeka, pak se vtokem do kanalizačního systému stává tato voda vodou odpadní dle § 38 odst. 1 vodního zákona, neboť by se jednalo o vodu odtékající z vodního díla, jímž byl říční tok do kanalizace zaústěn, a to bez ohledu na to, že by nedošlo k rozpoznatelné změně jakosti takové vodní masy. Smyslem této právní úpravy je chránit životní prostředí tím, že není sporu o povaze vod z kanalizace vytékajících. Dle stěžovatele i vody z pramenních vývěrů nebo vodních toků, pokud se vyskytují v kanalizaci, do této kanalizace odtékají ze staveb (jímacích objektů podzemních vod případně ze staveb upravujících koryta vodního toku, za něž může v krajním případě sloužit samotná kanalizace).

[16] Osoba zúčastněná na řízení III ve svém podání uvedla, že z městské kanalizace jsou na její pozemky vypouštěny odpadní vody, což je znehodnocuje a poškozují životní prostředí. Odkázala také na svá vyjádření v předcházejících řízeních o určení vodního toku a povolení vypouštění odpadních vod.

pokračování

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[18] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Soud dále ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[19] Dle § 43 odst. 1 vodního zákona: *Vodní toky jsou povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.*

[20] Dle § 43 odst. 2 vodního zákona: *V pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad. Může též rozhodnout, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody než uvedené v odstavci 1.*

[21] Dle § 2 odst. 1 vodního zákona: *Povrchovými vodami jsou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.*

[22] Dle § 2 odst. 14 vodního zákona: *Ostatní vodní linií je tekoucí povrchová nebo podzemní voda neodpovídající definici vodního toku podle § 43.*

[23] Dle § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích: *Kanalizace je provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující kanalizační stoky k odvádění odpadních vod a srážkových vod společně nebo odpadních vod samostatně a srážkových vod samostatně, kanalizační objekty, čistírny odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace. Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně, jedná se o jednotnou kanalizaci a srážkové vody se vtokem do této kanalizace přímo, nebo přípojkou stávají odpadními vodami. Odvádí-li se odpadní voda samostatně a srážková voda také samostatně, jedná se o oddílnou kanalizaci. Kanalizace je vodním dílem.*

[24] Dle § 12 odst. 1 věta třetí zákona o vodovodech a kanalizacích: *Kanalizace musí být provedeny jako vodotěsné konstrukce, musí být chráněny proti zamrznutí a proti poškození vnějšími vlivy.*

[25] Dle § 38 odst. 3 vodního zákona: *Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně jednotnou kanalizací, stává se srážková voda vtokem do této kanalizace vodou odpadní.*

[26] Vodní zákon stanoví, že srážkové vody se vstupem do kanalizace stávají vodami odpadními (§ 38 odst. 3). V projednávané věci je spornou otázka, zda je tomu stejně u dalších povrchových vod, které se ocitnou v kanalizaci. Režim takových vod totiž vodní zákon nijak neupravuje. Otázkou je, zda se jedná o úmysl zákonodárce, z něž plyne, že ostatní povrchové vody, které se v kanalizaci ocitnou, svůj charakter neztrácí, a odpadními vodami se na rozdíl od vod srážkových nestávají, či zda je příčina této skutečnosti v tom, že z pohledu práva se v kanalizaci jiná než srážková a odpadní voda nacházet nemůže.

[27] Stěžovatel dle Nejvyššího správního soudu správně poukázal na skutečnost, že kanalizace musí být provedena jako vodotěsná konstrukce, jejímž účelem je odvádění

odpadních a srážkových vod, a to buď společně (jednotná kanalizace) nebo odděleně (oddílná kanalizace). Z požadavku na vodotěsnost konstrukce je možné usoudit právě na záměr zaprvé zamezení úniku odpadních vod mimo potrubí a stejně tak nepropuštění jiných povrchových či podzemních vod. Situace, kdy by byla povrchová (jiná než srážková) či podzemní voda svedena do kanalizace, by neměla nastat, neboť tímto způsobem by byla voda kontaminována a její jakost zhoršena, což není z pohledu vodního zákona žádoucí stav, neboť se jedná o ohroženou a nenahraditelnou složku životního prostředí (§ 1 odst. 1 vodního zákona).

[28] Je tedy nutno souhlasit se stěžovatelem, že vodní zákon s možností, že by se v kanalizaci nacházely jiné než odpadní a srážkové vody, které se vstupem do jednotné kanalizace stávají taktéž vodami odpadními, nepočítá.

[29] Interpretační spor nyní vzniká v případě, pokud se fakticky (v nesouladu se stavem právním) takové jiné vody než odpadní či srážkové v systému kanalizace nachází.

[30] Není relevantní argument, že všechny povrchové vody byly v minulosti vodami srážkovými, neboť vodní zákon mezi typy vod zjevně rozlišuje a podstatné pro posouzení jejich povahy je stav v době jejich posuzování.

[31] Stejně tak nelze přisvědčit stěžovateli náhledu, že vodu vtékající do kanalizace z vodního toku lze hodnotit jako vodu odpadní dle § 38 odst. 1 vodního zákona.

[32] Dle § 38 odst. 1 věta první vodního zákona: *Odpadní vody jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu) a jejich směsi se srážkovými vodami, jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.*

[33] Ustanovení § 38 odst. 1 vodního zákona definuje zdroje znečištění vody, tedy způsob, jak se voda stane odpadní vodou „na vstupu“. Takovým zdrojem dozajista nemůže být vodní dílo, jímž je vodní tok do kanalizace zaústěn, jak tvrdí stěžovatel. Z pouhého laického srovnání typového výčtu staveb uvedených v daném ustanovení je zjevné, že se jedná o zcela jiný typ staveb, nadto by nebyla splněna podmínka, že voda by mohla ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod, neboť průtokem takovým vodním dílem se jakost vody ve vodním toku nijak nezmění.

[34] Přesto je však dle Nejvyššího správního soudu třeba souhlasit se stěžovatelem, že nachází-li se v kanalizaci též jiná voda než odpadní a srážková, i na takovou vodu je nutno nahlížet jako na vodu odpadní, a to s ohledem na teleologický výklad zákona a analogickou aplikaci § 38 odst. 3 vodního zákona. Účelem rozlišování odpadních vod od ostatních vod je zájem na ochraně a zlepšování jejich jakosti a ochraně životního prostředí. K nakládání s odpadními vodami, resp. jejich vypouštění stanoví vodní zákon zvláštní pravidla a podmínky oproti nakládání s povrchovými a podzemními vodami (§ 38 odst. 5 a násl. vodního zákona). Proto pokud se v rozporu s tím, co předpokládá zákon, ocitne v kanalizaci i jiný druh vody než voda odpadní a srážková, je v souladu s principem předběžné opatrnosti (§ 13 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí) třeba na takovou vodu pohlížet taktéž jako na odpadní a takto s ní také nakládat, a to analogicky k vodám srážkovým.

[35] Není možné připustit, aby se faktickou přítomností jiných vod v kanalizaci z kanalizace stal vodní tok, a změnil se tak právní režim nakládání s takovou vodou, neboť

pokračování

její jakost bude vstupem do kanalizace zjevně ovlivněna. Pokud by tedy nastala například krajským soudem modelovaná situace, kdy by byl do kanalizace ať již úmyslně či náhodou sveden vodní tok (a to bez ohledu na jeho velikost), je nutno na takovou vodu vytékající z kanalizace pohlížet jako na vodu odpadní a takto s ní také nakládat.

[36] Od výše popsané situace je však třeba důsledně odlišit případ, kdy je vodní tok v určitém úseku pouze zakryt či zatrubněn, aby se následně opět ocitl na zemském povrchu, a to například z důvodu jeho regulace v území. Z ustanovení § 2 odst. 1 vodního zákona vyplývá, že povrchové vody neztrácejí svůj charakter povrchových vod, pokud přechodně protékají zatrubněnými či zakrytými úseky. Takovým zatrubněním ovšem není možné rozumět kanalizaci ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích.

[37] V projednávané věci žádný z účastníků řízení neargumentuje v tom směru, že nad obcí existuje vodní tok, do něž je v obci svedena kanalizace. Ostatně žalobce řešil otázku povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových taktéž pouze ve vztahu k VKV 1 a 2. Má-li tedy stěžovatel v projednávané věci postaveno na jisto, že v případě vod vytékajících z VKV 1 a VKV 2 se jedná o vyústění kanalizace ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, lze učinit závěr, že se jedná o vodu odpadní.

[38] S ohledem na výše uvedené není důvodný požadavek krajského soudu na zjištění, zda se nad obecní kanalizací nachází zdroj povrchové vody (vodní tok), který do kanalizace vtéká. I pokud by tomu tak bylo, vstupem do kanalizace by taková voda ztratila svůj charakter a nemohla by být zdrojem vodního toku vytékajícího z kanalizace.

[39] Stěžovatel dále rozporuje závěr krajského soudu o nedostatečném odůvodnění stran existence jiných zdrojů vody v otevřených příkopech.

[40] Zde je třeba souhlasit s krajským soudem, že výsledky mimořádného monitoringu jakosti vody ze dne 26. 2. 2019 neposkytují dostatečný podklad pro stěžovatelem uvedený závěr, že v otevřených příkopech se nenachází ani voda z jiných zdrojů. Monitoring vody byl zaměřen na vlastnosti a jakost vody. Vzorky byly odebrány na 4 místech a z porovnání výsledků rozboru vyplynulo, že na přítomnost a koncentraci určitých látek ve vzorcích mají vliv zejména vypouštěné odpadní vody. Dále je v monitoringu konstatováno, že odebraný vzorek v profilu 1 vykazuje znečištění odpadních vod, které se směrem k profilu 2 snižuje (v korytu VKV 1), což je pravděpodobně způsobeno vodou z povrchového a podpovrchového odtoku z přilehlých pozemků a dílem z odtávajícího sněhu. Krajský soud správně konstatoval, že tento závěr je v rozporu s tvrzením stěžovatele, že snižující se hodnoty určitých látek dále po proudu jsou dány samočistící funkcí vody.

[41] Stěžovatel v napadeném rozhodnutí 1 uvedl, že při místním šetření dne 27. 2. 2019 bylo pozorováno, že v průběhu toku dochází v posuzované vodní linii k postupnému mírnému navýšování průtoku, avšak nebylo možné určit zdroj těchto vod. Následně při hodnocení důkazů uzavřel, že při místním šetření nebyl prokázán zdroj vody, který by mohl zapříčinit vznik vodního toku. Tuto úvahu však stěžovatel dále nijak nerozvedl, a není proto zřejmé, z jakého důvodu toto pozorované navýšení průtoku nepovažuje za vodní tok ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona.

[42] Ohledně potenciální existence jiných zdrojů povrchové vody, které by mohly tvořit vodní tok, je třeba poukázat na skutečnost, že vytékají-li z volné kanalizační výpustě pouze odpadní vody, je zjevné, že takové místo nemůže tvořit počátek vodního toku. To je podstatné zejména pro řízení o povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Také je ovšem třeba tento předpoklad zohlednit u určení případného počátku vodního toku, dospěl-li by správní orgán k závěru, že v otevřených kanálech se mimo odpadní vody vytékající z VKV vyskytují také další povrchové vody, které tvoří vodní tok. V takovém případě je třeba jasně označit, v jakém místě takový vodní tok začíná, neboť jak bylo výše uvedeno, nemůže jím být místo vypouštění odpadních vod, neexistuje-li v něm další zdroj vody. Případná existence zdroje vody „dále po proudu“ nemůže konstituovat vodní tok „zpětně“ od výpustí, kde je obsah koryta tvořen pouze vytékajícími vodami odpadními.

[43] Ve vztahu k vodní linii označené v Centrální evidenci vodních toků jako IDVT 10276299 lze z podkladů založených ve správním spise předpokládat, že v části od VKV 2 po soutok s linií od VKV1 se jiný zdroj vody, který by vytvořil vodní tok, nenachází, neboť z místních šetření provedených v únoru 2016 a červenci 2019 vyplývá, že voda vytékající z VKV 2 se dále od výpustě ztrácí a před soutokem již téměř žádná v korytu není. S ohledem na to, že tato pozorování byla totožná v různých letech a různých ročních obdobích, lze mít z dosud získaných poznatků za to, že v příkopu se nachází pouze voda odpadní, která se postupně vsakuje do půdy a není doplňována žádnými dalšími zdroji povrchové vody. Z napadeného rozhodnutí 2 pak vyplývá, že od soutoku obou vodních linií je hlavním zdrojem pro linii IDVT 10276299 přítok evidovaný pod IDVT 10265954, tedy tekoucí od VKV 1. I pokud by v dalším řízení bylo prokázáno, že v příkopu navazujícím na VKV 1 se vyskytuje jiná voda než odpadní, která naplňuje definici vodního toku dle § 43 odst. 1 vodního zákona, takovýto přítok nemůže konstituovat vodní tok od výpustě VKV 2.

[44] Ve vztahu k vodní linii evidované pod IDVT 10265954 takto jednoznačný závěr pouze z výsledků dosavadních místních šetření učinit nelze, neboť z nich plyne, že voda se nachází v celé délce příkopu. Není-li stěžovatel schopen učinit závěr o existenci či neexistenci jiných zdrojů povrchové vody v příkopu na základě jiných důkazů, je důvodný požadavek krajského soudu na provedení měření průtoku vody tímto korytem, které je způsobilé odpovědět na otázku, zda se v korytu kromě odpadní vody vytékající z VKV 1 nachází jiný relevantní zdroj vody, který by mohl naplňovat definici vodního toku. Z protokolů o místním šetření, ani z výsledků monitoringu jakosti vody však jasný závěr neplyne.

[45] Nejvyšší správní soud uzavírá, že přisvědčil stěžovateli v části jeho kasační argumentace, ve zbytku však závěry krajského soudu obstály. Stěžovatel bude nyní v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným krajským soudem, ovšem korigovaným tímto rozhodnutím Nejvyššího správního soudu (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, č.j. 8 Afs 15/2007-75, č. 1865/2009 Sb. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[46] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[47] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu podle § 60 odst. 1 s. ř. s. přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Náklady tvoří odměna

pokračování

a hotové výdaje zástupce. Zástupce žalobce učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby spočívající ve vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]. Soud proto žalobci přiznal částku 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], ke které připočetl paušální náhradu hotových výdajů zástupce žalobce ve výši 300 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Advokát je plátcem DPH, částka se proto zvyšuje o 714 Kč představující 21 % DPH. Celkem tedy žalobci náleží náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč. Stěžovatel je povinen ji uhradit k rukám zástupce žalobce v přiměřené lhůtě, kterou Nejvyšší správní soud stanovil v délce 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[48] Zástupce žalobce uplatňoval nárok na odměnu odvozenou od tarifní hodnoty ve výši 100 000 Kč s ohledem na § 12 odst. 3 advokátního tarifu, podle kterého při spojení dvou a více věcí, pro něž spojení ke společnému projednání není stanoveno jiným právním předpisem, se za tarifní hodnotu považuje součet tarifních hodnot spojených věcí. Dle názoru Nejvyššího správního soudu se však toto ustanovení uplatnilo pouze v řízení před krajským soudem, jehož předmětem byla dvě rozhodnutí žalovaného, které žalobce napadl dvěma žalobami (a za která zaplatil dva soudní poplatky). Avšak předmětem řízení o kasační stížnosti je jediný rozsudek krajského soudu, v tomto řízení k žádnému spojení věcí ke společnému projednání nedošlo. Proto Nejvyšší správní soud určil odměnu zástupce žalobce z tarifní hodnoty ve výši 50 000 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu].

[49] Osoba zúčastněná na řízení má v řízení o kasační stížnosti právo jen na náhradu nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Osobám zúčastněným na řízení I, II a III žádné takové náklady nevznikly, proto nemají právo na jejich náhradu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2023

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu